

STAVOVI UČITELJA PREMA INTEGRACIJI UČENIKA USPORENOG KOGNITIVNOG RAZVOJA

LELIA KIŠ-GLAVAŠ • BRANKO NIKOLIĆ • LJILJANA IGRIC

primljeno: lipanj '97.
prihvaćeno: siječanj '98.

Izvorni znanstveni članak
UDK: 376.4

Edukacijska integracija je u Hrvatskoj ozakonjena 1980. godine, no ni danas njeni rezultati nisu zadovoljavajući. Uspješna realizacija ovoga procesa umnogome ovisi o učiteljima i njihovoj spremnosti da prihvate djecu s teškoćama u razvoju i utječu na iznalaženje najprimjerenijih oblika njihova odgoja i obrazovanja. Velik broj istraživanja u svijetu pokazuje nepovoljne stavove učitelja pa je cilj ovoga rada utvrditi stavove učitelja redovnih osnovnih škola u Hrvatskoj prema djeci usporenog kognitivnog razvoja i njihovoj integraciji u redovne osnovne škole. Primijenjen je inventar "Stavovi o integraciji" koji se sastoji od 21 tvrdnje a odgovori su ponuđeni kroz 5 razina slaganja s tvrdnjom -od potpuno se slažem do uopće se ne slažem. Na uzorku od 194 učitelja izolirano je 5 faktora stavova i utvrđene su značajne razlike u stavovima među skupinama ispitanika u odnosu na spol, dob, stupanj obrazovanja i godine radnog staža u redovnoj osnovnoj školi. Dobiveni rezultati ukazuju na nužnost dodatne edukacije učitelja s ciljem razvoja prihvaćanja učenika usporenog kognitivnog razvoja.

ključne riječi: edukacijska integracija, djeca usporenog kognitivnog razvoja, stavovi

UVOD

Edukacijska integracija je u Republici Hrvatskoj ozakonjena 1980. godine donošenjem Zakona o odgoju i osnovnom obrazovanju, čime je djeci s teškoćama u razvoju pružena mogućnost cjelovite i djelomične integracije. Hrvatska ima nešto manje od 5 miliona stanovnika, od čega je 428 tisuća polaznika redovnih osnovnih škola. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku samo je 4 416 učenika s teškoćama u razvoju integrirano u redovni školski sustav (nešto više od 1%), od čega je najveći broj učenika usporenog kognitivnog razvoja. No, poznavatelji školskih prilika u Hrvatskoj nemogu se složiti s navedenim podatkom, jer je znatno veći broj učenika danas u redovnoj školi koji trebaju dodatnu pomoć zbog sniženih intelektualnih sposobnosti, ali nisu evidentirani.

Iako je od donošenja spomenutog zakona prošlo više od 15 godina, još uvijek

nije osigurano niz subjektivnih, objektivnih i organizacijskih pretpostavki toga procesa. Osim toga i donedavna ratna situacija uvelike je otežala okolnosti provođenja integracije, tako da uspješnost procesa integracije u Hrvatskoj, još uvijek nije zadovoljavajuća.

Učiteljima se u procesu integracije pripisuje veoma značajna uloga, jer o njihovoj spremnosti da prihvate djecu s teškoćama u razvoju i da iznađu najprimjerenije oblike odgoja i obrazovanja umnogome ovisi uspješna realizacija tog procesa (Mavrin-Cavor, Levandovski, 1991; Mustač, Vicić, 1996; Levin, 1992; Villa, Thousand, 1992; Thousand, Villa, Nevin, 1994; Lewis, Doorlag, 1987).

Mr. sc. Lelia Kiš-Glavaš asistent je na Odsjeku za mentalnu retardaciju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dr. sc. Branko Nikolić docent je na Odsjeku za logopediju Fakulteta za defektologiju Sveučilišta u Zagrebu. Prof. dr. sc. Ljiljana Igric redovni je profesor na Odsjeku za mentalnu retardaciju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.